

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów
pl. Powstańców Warszawy 1
00-950 Warszawa

Wniosek Konfederacji Lewiatan

o przedstawienie stanowiska Prezesa UOKiK w sprawie zgodności z prawem Unii Europejskiej ustawy przyjętej przez Sejm w dniu 15 maja 2024 roku o bonie energetycznym oraz o zmianie niektórych ustaw w celu ograniczenia cen energii elektrycznej, gazu ziemnego i ciepła systemowego w zakresie pomocy de minimis dla przedsiębiorców.

Konfederacja Lewiatan na podstawie art. 241 Ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2024 r. poz. 572) zwraca się z uprzejmą prośbą o przedstawienie przez Prezesa UOKiK stanowiska w zakresie zgodności przepisów ustawy przyjętej przez Sejm w dniu 15 maja 2024 roku *o bonie energetycznym oraz o zmianie niektórych ustaw w celu ograniczenia cen energii elektrycznej, gazu ziemnego i ciepła systemowego* z prawem unijnym w zakresie pomocy de minimis udzielanej małym i średnim przedsiębiorstwom w postaci uprawnienia do otrzymania ceny maksymalnej.

Nadrzędnym celem niniejszego zapytania Konfederacji Lewiatan jest uzyskanie bezpieczeństwa prawnego dla przedsiębiorców co do zgodności uzyskanego wsparcia z prawem unijnym – co przyczynia się do wzmocnienia praworządności. Konfederacja Lewiatan dostrzega istotne ryzyko konieczności zwrotu otrzymanej pomocy wraz z odsetkami. Poniżej przedstawiamy podstawowe wątpliwości.

1. Zakres podmiotów uprawnionych do otrzymania pomocy de minimis oraz pomocy publicznej udzielanej mikroprzedsiębiorcom

W przedmiotowej ustawie przyjęto, że oświadczenia odbiorców uprawnionych złożone po uchwaleniu pierwotnej ustawy wprowadzającej ceny maksymalnej dla mikro, małych i średnich przedsiębiorców pozostają co do zasady ważne, skoro odbiorcy, którzy posiadali status odbiorcy uprawnionego na dzień 30 czerwca 2024 r. i spełniali warunki uznania ich za odbiorców uprawnionych na dzień 1 lipca 2024 r., nie są obowiązani do składania nowych oświadczeń. Według Konfederacji Lewiatan zmienił się jednak zakres odbiorców uprawnionych do zakupu energii elektrycznej po cenach maksymalnych ze względu na zmianę przepisów zawierających definicję tych przedsiębiorców: z polskich przepisów

member of

BUSINESS OECD

member of

Konfederacja Lewiatan
ul. Zbyszka Cybulskiego 3
00-727 Warszawa
tel. +48 22 55 99 900
lewiatan@lewiatan.org
www.lewiatan.org

Polish Confederation
Lewiatan
Brussels Office
Avenue de Cortenberg 168
tel. +32 2 732 12 10

NIP 5262353400
KRS 0000053779
Sąd Rejonowy dla
m. st. Warszawy w Warszawie XIII
Wydział Gospodarczy

LEWIATAN

ustawy z dnia 6 marca 2018 r. Prawo przedsiębiorców, na przepisy UE, tj. art. 2 załącznika nr 1 do rozporządzenia UE nr 651/2014 uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu. Na potrzeby ustalenia wielkości firmy na gruncie ww. przepisu rozporządzenia UE, w przypadku, gdy posiada ono przedsiębiorstwa partnerskie lub powiązane, wykorzystywane są dane uzupełnione pełnymi danymi każdego przedsiębiorstwa, które jest bezpośrednio lub pośrednio powiązane z przedsiębiorstwem w całej UE. Dotychczasowe przepisy o cenach maksymalnych nie uwzględniały powyższego aspektu, zatem po 30 czerwca 2024 r. kwalifikacja odbiorców do grona uprawnionych może być różna od dotychczasowej.

Tym samym w opinii Konfederacji Lewiatan przepisy ustawy generują ryzyko uznania korzystania przez przedsiębiorców z cen maksymalnych w drugiej połowie 2024 roku za niedozwoloną pomoc publiczną i konieczność ich zwrotu.

2. Podmiot udzielający pomocy de minimis oraz pomocy publicznej dla mikroprzedsiębiorców

Zgodnie z przepisami uchwalonej ustawy, podmiotem udzielającym pomocy publicznej odbiorcom będącym przedsiębiorcami będą sprzedawcy prądu. Ta regulacja budzi ogromne wątpliwości, w szczególności w zakresie bezpieczeństwa prawnego odbiorców uprawnionych będących przedsiębiorcami uprawnionymi, ze względu na brak jasnych podstaw prawnych do prowadzenia sporu w zakresie pomocy publicznej ze sprzedawcą prądu. Zwracamy uwagę, że to sprzedawca prądu – czyli podmiot nierealizujący w toku swojej działalności zadań przypisanych do sfery administracji publicznej i nieprofesjonalny w zakresie przepisów związanych z pomocą publiczną – ma dokonywać weryfikacji uprawnienia odbiorców będących przedsiębiorcami do pomocy de minimis w styczniu 2025 roku oraz żądać jej zwrotu wraz z odsetkami w przypadku stwierdzenia braku uprawnienia przedsiębiorcy.

3. Wymiar pomocy de minimis

Wielkość pomocy de minimis, jakiej sprzedawca – w domyśle w imieniu państwa polskiego – udziela odbiorcy będącemu przedsiębiorcą, stanowi kwota rekompensaty, jaką sprzedawca prądu uzyska w związku z rozliczeniem tej sprzedaży po cenie maksymalnej. Należy w tym miejscu podkreślić, że zgodnie z przepisami wskazanej ustawy w żadnym wypadku sprzedawca nie ma prawa do uzyskania rekompensaty w wielkości różnicy pomiędzy ceną z umowy zawartej z odbiorcą będącym przedsiębiorcą a ceną maksymalną. Przepisy ustawy określają wysokość rekompensaty dla dostaw realizowanych w drugiej połowie 2024 r. w dwóch wariantach:

member of

BUSINESS OECD

member of

Konfederacja Lewiatan
ul. Zbyszka Cybulskiego 3
00-727 Warszawa
tel. +48 22 55 99 900
lewiatan@lewiatan.org
www.lewiatan.org

Polish Confederation
Lewiatan
Brussels Office
Avenue de Cortenbergh 168
tel. +32 2 732 12 10

NIP 5262353400
KRS 0000053779
Sąd Rejonowy dla
m. st. Warszawy w Warszawie XIII
Wydział Gospodarczy

LEWIATAN

- 1) według kosztów zakupu energii dla klienta uprawnionego - w przypadku, gdy umowa została zawarta przed 14 października 2022 roku. Należy podkreślić, że takie umowy stanowią znakomitą mniejszość w przypadku prywatnych, niezależnych sprzedawców, członków Konfederacji Lewiatan,
- 2) według notowań rynku spot w miesiącu dostawy - dla pozostałych umów, zawartych po dniu 14 października 2022 roku. W związku z faktem, że od początku 2023 roku ceny spotowe są niższe niż ceny, po jakich sprzedawcy zakupili energię dla odbiorców chronionych ceną maksymalną, sprzedawcy nie otrzymują rekompensat.

Należy podkreślić, że w wariantcie drugim, klient jest uprawniony do zakupu po cenie maksymalnej, jednocześnie sprzedawca pozbawiony jest rekompensaty. W świetle przepisów ustawy, w zakresie pomocy de minimis występuje wówczas następująca, budząca znaczące wątpliwości sytuacja: **klient otrzymuje wsparcie państwa w formie uprawnienia do ceny maksymalnej – jednocześnie sprzedawca pozbawiony został rekompensaty.** Fakt ten nie pozwala zakwalifikować pomocy jako spełniającej warunki uznania jej za zgodną ze wspólnym rynkiem, skoro nie jest spełniony warunek z art. 19c ust. 2 lit. d oraz art. 19d ust. 2 lit. c rozporządzenia UE nr 651/2014.

W szczególności, pomijana jest faktyczna wartość uzyskanej przez odbiorcę pomocy publicznej, tj. równowartość przychodu tego przedsiębiorcy, wynikającego ze stosowania ceny maksymalnej zamiast ceny określonej w umowie ze sprzedawcą. Jest to sytuacja dominująca w przypadku prywatnych, niezależnych sprzedawców, którzy są członkami Konfederacji Lewiatan.

4. Warunki pomocy publicznej udzielanej mikroprzedsiębiorcom

Przewidziana w ustawie pomoc dla mikroprzedsiębiorców stanowi pomoc publiczną udzielaną na podstawie art. 19c rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu i po spełnieniu określonych w nim warunków. Proponowane regulacje ustawy budzą wątpliwości co do ich zgodności z przepisami, które powołują jako podstawę do ustanowienia pomocy publicznej. W szczególności podkreślić należy, że zgodnie z rozporządzeniem 651/2014, środki pomocowe, o których mowa w przywołanym przepisie, mogą zostać uznane za zgodne ze wspólnym rynkiem wyłącznie jeśli skutkują cenami na poziomie przewyższającym koszty, umożliwiającym rzeczywistą konkurencję cenową.

Jednak ceny po jakich sprzedawcy zakupili energię dla odbiorców chronionych ceną maksymalną, w licznych przypadkach przewyższają wysokość należnych rekompensat,

member of

BUSINESS OECD

member of

BUSINESSEUROPE

Konfederacja Lewiatan
ul. Zbyszka Cybulskiego 3
00-727 Warszawa
tel. +48 22 55 99 900
lewiatan@lewiatan.org
www.lewiatan.org

Polish Confederation
Lewiatan
Brussels Office
Avenue de Cortenberg 168
tel. +32 2 732 12 10

NIP 5262353400
KRS 0000053779
Sąd Rejonowy dla
m. st. Warszawy w Warszawie XIII
Wydział Gospodarczy

LEWIATAN

a w konsekwencji przedmiotowa interwencja może powodować uzyskiwanie przez odbiorców będących mikroprzedsiębiorcami cen poniżej rzeczywistych kosztów.

Przepisy powołane w ustawie jako podstawa dla udzielania pomocy publicznej mikroprzedsiębiorcom wskazują także, że kwota pomocy, w przypadku interwencji co do cen, nie przekracza różnicy między ceną rynkową, która musiałaby zostać zapłacona za całkowitą energię elektryczną, gaz lub ciepło zużyte przez beneficjenta, a ceną, która ma zostać zapłacona za to zużycie w następstwie interwencji publicznej. Przepisy ustawy określają wartość przyznanej pomocy publicznej odmiennie, tj. jako równowartość rekompensat uzyskanych przez sprzedawcę z tytułu stosowania ceny maksymalnej w rozliczeniach z odbiorcą będącym mikroprzedsiębiorcą. Ze względów opisanych powyżej, wartość tak zdefiniowanej pomocy publicznej może wynosić zero, przy jednoczesnym uzyskaniu pomocy publicznej przez przedsiębiorcę uprawnionego do ceny maksymalnej.

Należy nadmienić, że w toku prac legislacyjnych Konfederacja Lewiatan proponowała możliwe rozwiązanie ustawowe – wprowadzone w życie od kwietnia 2023 roku przez ustawodawcę i realizowane przez administrację publiczną (ZUS) regulacje w zakresie pomocy de minimis zgodnie z przepisami ustawy z dnia 15 grudnia 2022 r. o szczególnej ochronie niektórych odbiorców paliw gazowych w 2023 r. oraz w 2024 r. w związku z sytuacją na rynku gazu.

Mając na uwadze powyższe, Konfederacja Lewiatan zwraca się wnioskiem o przedstawienie przez Prezesa UOKiK stanowiska odnoszącego się do podniesionych wątpliwości związanych ze wskazanymi regulacjami ustawy, w celu zapewnienia bezpieczeństwa prawnego przedsiębiorców uprawnionych do skorzystania z cen maksymalnych. Działanie takie zmierzać będzie do wzmocnienia praworządności.

W przypadku jakichkolwiek pytań dotyczących przedmiotowej kwestii, bardzo proszę o kontakt z p. Pauliną Grądzik, Ekspertką ds. Energetyki i Legislacji Departamentu Energii i Zmian Klimatu Konfederacji Lewiatan, e-mail: pgradzik@lewiatan.org; tel. kom. 660 425 981.

Z poważaniem,

Maciej Witucki
Prezydent Konfederacji Lewiatan

member of BUSINESS OECD

member of BUSINESSEUROPE

Konfederacja Lewiatan
ul. Zbyszka Cybulskiego 3
00-727 Warszawa
tel. +48 22 55 99 900
lewiatan@lewiatan.org
www.lewiatan.org

Polish Confederation
Lewiatan
Brussels Office
Avenue de Cortenbergh 168
tel. +32 2 732 12 10

NIP 5262353400
KRS 0000053779
Sąd Rejonowy dla
m. st. Warszawy w Warszawie XIII
Wydział Gospodarczy

LEWIATAN

Do wiadomości:

- Pani Paulina Hennig-Kloska – Ministra Klimatu i Środowiska
- Pani Małgorzata Kidawa-Błońska – Marszałkini Senatu
- Pan Waldemar Pawlak – Przewodniczący senackiej Komisji Gospodarki Narodowej i Innowacyjności
- Pan Stanisław Gawłowski - Przewodniczący senackiej Komisji Klimatu i Środowiska

Konfederacja Lewiatan, KL/283/76/PG/2024

member of

BUSINESS OECD

member of

BUSINESSEUROPE

Konfederacja Lewiatan
ul. Zbyszka Cybulskiego 3
00-727 Warszawa
tel. +48 22 55 99 900
lewiatan@lewiatan.org
www.lewiatan.org

Polish Confederation
Lewiatan
Brussels Office
Avenue de Cortenbergh 168
tel. +32 2 732 12 10

NIP 5262353400
KRS 0000053779
Sąd Rejonowy dla
m. st. Warszawy w Warszawie XIII
Wydział Gospodarczy

